

INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO PILAR, Zagreb
CENTAR ZA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA –
MEĐUNARODNI ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA ARHEOLOGIJU
Brijuni – Medulin
Hrvatska

XVIII.

MEĐUNARODNO ARHEOLOŠKO SAVJETOVANJE

« Privatne i javne igre od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka »

*pod trajnim pokroviteljstvom
Organizacije ujedinjenih naroda za prosvjetu,
znanost i kulturu (UNESCO), Pariz*

u suradnji s

*Društvom za povijest i kulturni razvitak Istre, Pula
i
Centrom za povijesna istraživanja, Rovinj
Centro di ricerche storiche, Rovigno*

P R O G R A M

P u l a – M e d u l i n – R o v i n j, 21. – 24. studeni 2012

PROSLOV

Međunarodni istraživački centar za arheologiju, Brijuni-Medulin (MIC za arheologiju), utemeljen 1994. godine kao ustrojbeno jedinica Sveučilišta u Zagrebu na inicijativu Arheološkog zavoda Filozofskog fakulteta u Zagrebu, unapređuje znanstveno-istraživačku djelatnost na području arheologije i zaštite spomeničke baštine organizacijom arheoloških iskapanja, konzervacijom i predstavljanjem starina u Istri (Hrvatska). Ističe se suradnjom s hrvatskim i stranim sveučilištima, organizacijom arheološke prakse na terenima, povezivanjem sa srodnim ustanovama u domovini i svijetu. MIC za arheologiju je aktivan i u izložbenoj promidžbi arheološke i povijesne baštine Istre u Hrvatskoj i inozemstvu te u realizaciji međunarodnih arheoloških tematskih savjetovanja uz izdavanje časopisa "*Histria Antiqua*" i publikacija "*Histria-Katalozi-Monografije (HKM)*". Od 2007. godine MIC za arheologiju je djelovao u okviru Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, sada je funkcionalni centar Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu.

U sedamnaest godina djelovanja MIC za arheologiju zaštitno je istražio dio antičko-kasnoantičke nekropole Burle kod Medulina (1-6. st.) i antičko-kasnoantička zdanja u uvali Sv. Antuna i Sv. Lucije kod Novigrada (1-4. st.), te provodi sustavna iskapanja uz konzervaciju rimskog rezidencijskog maritimnog sklopa Vižula kod Medulina (1. st. pr. Kr. -4. st. po. Kr.). Suradivao je s arheološkim odjelima Filozofskog fakulteta u Zagrebu i u Zadru, Odjelom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Rijeci i Arheološkim muzejom Istre u Puli. U tijeku je suradnja sa sveučilištima u Padovi (Italija), Bordeauxu (Francuska), Barceloni (Španjolska), Cluj-Napoci (Rumunjska), Kopru (Slovenija) i Skopju (Makedonija). Posebna je suradnja bila utemeljena s arheološkim muzejskim ustanovama u Zagrebu, Zadru, Splitu i Osijeku.

Uz sudjelovanje znanstvenika, pod visokim pokroviteljstvom UNESCO-a, održano je 17 međunarodnih arheoloških savjetovanja: "*Urbana i pejzažna arheologija*" (1995.), "*Sklad u kamenu – tehnike obrade, gradnje i dekoracije u kamenu kroz povijesna razdoblja*" (1996.), "*Carski kult na istočnom Jadranu*" (1997.), "*Rimski forum – gospodarsko, kulturno i kultno središte*" (1998.), "*Obrambeni sustavi kroz stoljeća*" (1999.), "*Grad mrtvih uz grad živih*" (2000.), "*Voda kao izvor života*" (2001.), "*Naselja i naseljavanje od prapovijesti do srednjeg vijeka*" (2002.), "*Ekonomija i trgovina u antici i ranom srednjem vijeku*" (2003.), "*Kultovi i vjerovanja od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*" (2004.), "*Instrumenta domestica od prapovijesti do kasne antike*" (2005.), "*Vinogradarstvo i maslinarstvo od prapovijesti do srednjeg vijeka*" (2006.), "*Otium – razbibriga od prapovijesti do srednjeg vijeka*" (1997.), "*Putovi i trgovina od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*" (2008.), "*Umjetnički obrt od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*" (2009.), "*Nastambe i stanovanje od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*" (2010.), "*Navigare necesse est. Od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*" (2011.) Godine 1995. započelo je izdavanje međunarodne arheološke periodike "*Histria Antiqua*" pod amblemom UNESCO-a, koja se šalje na adrese 401 ustanove u Hrvatskoj i inozemstvu. U dvadesetak izašlih svezaka časopisa objavljeno je više od 597 znanstvenih i stručnih priloga na ukupno 6.877 stranica tiskovnog teksta, a knjižnica Centra u Medulinu obogaćena je s gotovo 3.013 arheološko-povijesnih publikacija. Časopis se redovito promovirao prilikom godišnjih skupova, a periodički u Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu i u Palači UNESCO-a u Parizu. Izdanja MIC-a za arheologiju referiraju se u *Bibliography of the History of Art* (BHA) kao sljedniku ranijih indeksacija (*Répertoire d'Art et d'Archéologie*) putem *Research Libraries Group* i *Art History Information Program / J. Paul Getty Trust* (S.A.D.), te *Instituts de l'Information Scientifiques et Techniques* (INIST) of the *Center National de la Recherche Scientifique* (CNRS), a od 2005. godine i u *Catalogue of the work into UNESCO Bibliographic Data Base* (UNESDOC).

U 2000. i 2001., s Arheološkim muzejom Istre i Misijom RH pri UNESCO-u organizirana je izložba "Čarobna Istra", koja je obišla europske gradove (Beč, Trst, Eisenstadt, Lisabon, Berlin, Hannover, Pariz, Mostar, Poreč i Mostar). S Odjelom za antičku topografiju Sveučilišta u Padovi i Bordoriccu (2009.), te Muggi (2011.) MIC za arheologiju organizirao je u Italiji izložbu "Putevima antičkih bogova u Istri".

(V.G.J.)

SAVJET CENTRA ZA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA - MEĐUNARODNOG ISTRAŽIVAČKOG CENTRA ZA ARHEOLOGIJU, Brijuni-Medulin

Akademkinja BITRAKOVA GROZANOVA (Skopje); prof.dr.sc. László BORHY (Budimpešta),
mr.sc. Kristina DŽIN; akademik Emilio MARIN (Zagreb);
prof.dr.sc. Erwin POCHMARSKY (Graz); dr.sc. Marijeta ŠAŠEL KOS (Ljubljana);
prof.dr.sc. Robert MATIJAŠIĆ (Pula); Ante RENDIĆ MIOČEVIĆ, prof. (Zagreb);
prof.dr.sc. Isabel RODÀ (Barcelona); prof.dr.sc. Guido ROSADA (Padova);
prof.dr.sc. Francis TASSAUX (Bordeaux); prof.dr.sc. Marin ZANINOVIĆ (Zagreb)

P R O G R A M

- **SRIJEDA, 21. studenoga 2012. – poslije podne**
 - Dolazak sudionika znanstvenog savjetovanja i gostiju u hotel „Riviera”, Rovinjska 1, Pula
- **ČETVRTAK, 22. studenoga 2012. – prije podne**
 - 8,30 - Prihvat i prijava sudionika znanstvenog savjetovanja (*Svečana dvorana „Tone Peruško“ Sveučilišta Jurja Dobrile, Pula, Ulica I. Matetića Ronjgova 1*)
 - 9,00 - Svečano otvaranje Međunarodnog arheološkog savjetovanja uz pozdrave domaćina i gostiju
 - 9,20 - Priopćenja (Predsjedništvo: K. Buršić-Matijašić, A. Ardet)
 - 9,20 • **Kristina DŽIN**, Međunarodni istraživački centar za arheologiju Instituta Ivo Pilar, Pula
Javne i privatne igre u antičko doba
 - 9,40 • **Marija BUZOV**, Institut za arheologiju, Zagreb (Hrvatska)
Javne igre u Rimu
 - 10,00 • **Paola PUPPO**, RCRF, Genova (Italija); **Fabio MOSCA**, CRF, Prato (Italija)
Razmišljanja o igrama s kockama i na ploči u starom rimu
 - 10,20 • **Giancarlo Germanà BOZZA**, Università di Catania, Accademia di Belle Arti (Italija)
Kaligula i ludi astici u Sirakuzi
 - 10,40 • **Michele BUENO**, Università degli Studi di Padova, Dipartimento di Beni Culturali, Padova; **Chiara D'INCA**, Soprintendenza per i Beni Archeologici del Veneto, Padova (Italija)
Ulični zabavljači i putujuće predstave od privatnih do javnih zbivanja
 - 11,00 - S t a n k a
 - 11,20 - Priopćenja (Predsjedništvo: E. Marin, L. Borhy)
 - 11,20 • **Isabel RODÀ DE LLANZA**, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona (Španjolska)
Osvrt na natpise sportske tematike
 - 11,40 • **Miroslav VUJOVIĆ**, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Odeljenje za arheologiju, Beograd (Srbija)
Rimske igre u Srbiji: prikazi i epigrafski dokazi
 - 12,00 • **Nadežda GULYAUVA**, State Hermitage Museum, St. Petersburg (Rusija)
Od pogrebnih igara do gladijatorskih borbi
 - 12,20 • **Kornelija A. GIUNIO**, Arheološki muzej Zadar, Zadar (Hrvatska)
Saznanja o javnim i privatnim igrama u rimsko doba iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar
 - 12,40 • **Nikos ČAUSIDIS**, Filozofski fakultet Skopje, Institut za istorija na umetnosti i arheologija, Skopje (Makedonija)
Os svijeta kao mitološka baza akrobacija izvođenih na šipci (dijahrone semiotičke analize)
 - Rasprava
- **ČETVRTAK, 22. studenoga 2012. – poslije podne**
 - 15,00 - Odlazak autobusom u Medulin
 - 15,30 - Pozdravne riječi domaćina Općine Medulin (Medulin, Centar 58 – Placa)
 - 15,40 - Priopćenja (Predsjedništvo: I. Radić Rossi, K. Džin)
 - 15,40 • **Goran BUIĆ**, Općina Medulin, Medulin (Hrvatska)
Vižula u budućnosti kao Eko-arheološki park
 - 16,00 • **Kristina DŽIN**, Međunarodni istraživački centar za arheologiju Instituta Ivo Pilar, Pula (Hrvatska)

- Rezidencijska maritimna vila na Vižuli kod Medulina. Istraživanje 2012. godine i stanje arheološkog lokaliteta u okviru Eko-arheološkog parka Vižula*
- 16,20 • **Igor MIHOLJEK**, Hrvatski restauratorski zavod, Odjel za podvodnu arheologiju, Zagreb (Hrvatska)
Podmorsko arheološko istraživanje poluotoka Vižule u 2012. godini
- 16,40 • **Marie-Brigitte CARRE; Corinne ROUSSE**, Aix-Marseille Université, Aix-en-Provence; **Francis TASSAUX**, Université de Bordeaux 3, Talence (Francuska); **Vladimir KOVAČIĆ**, Zavičajni muzej Poreštine, Poreč (Hrvatska)
Loron-Loron i Busija-Bossolo, Poreč-Parenzo, Istra. Istraživačka kampanja 2012, od 1.do 5 st.
- 17,00 - Stanka
- 17,20 - Priopćenja (Predsjedništvo: M. Mendušić, G. Boetto)
- 17,20 • **Naser FERRI**, Sveučilište u Prištini, Albanološki Institut, Priština (Kosovo)
Nalaz kipića na Ponešu blizu Gnjilana na Kosovu
- 17,40 • **Mato ILKIĆ**, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar (Hrvatska)
Noviji nalazi rimskih opeka i crijepova s pečatima iz Sotina (Cornacum)
- 18,00 • **Tomislav FABIJANIĆ, Irena RADIĆ ROSSI**, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar (Hrvatska); **Marko MENDUŠIĆ**, Konzervatorski odjel Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Šibenik (Hrvatska)
Dokumentiranje postojećeg stanja i istraživanje utvrde Turete, luke i sakralnog kompleksa na prostoru crkve Gospe od Tarca na otoku Kornatu
- 18,20 • **Irena RADIĆ ROSSI**, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar (Hrvatska); **Filipe CASTRO**, Anthropology Building, Texas (USA)
Brodolom kod otočića Gnalića. Preliminarni rezultati istraživačke kampanje 2012. i planovi za budućnost
- 18,40 • **Irena RADIĆ ROSSI**, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar (Hrvatska); **Giulia BOETTO**, Centre Camille Jullian, Aix-en-Provence (Francuska)
Međunarodno inerdisciplinarno istraživanje u uvali Caska na otoku Pagu. Rezultati istraživačke kampanje 2012.
- Rasprava
- 20,00 - Večera organizatora
- **PETAK, 23. studenoga 2012. – prije podne**
- 8,00 - Odlazak autobusom u Rovinj
- 9,00 - Pozdravne riječi domaćina Grada Rovinja Rovigno i gostiju (Rovinj, Centar za povijesna istraživanja – Centro di ricerche storiche, Trg Mateotti 13)
- 9,20 - Priopćenja (Predsjedništvo: G. Radossi, K. Džin, M. Budicin)
- 9,20 • **Guido ROSADA**, Università di Studi di Padova, Dipartimento di Archeologia, Padova (Italija)
In flumine oppidi medio. S onu stranu zdanja za zabave u pataviumu
- 9,40 • **László BORHY**, Eötvös Loránd University, Department of Roman Provincial and Classical Archaeology, Budapest (Mađarska)
Sjedala i posjetitelji u amfiteatru (amfiteatrima?) u Brigeciju (Komárom/Szöny, Mađarska)
- 10,00 • **Adrian ARDET; Lucia Carmen ARDET**, Country Museum of Ethnography and the Border Regiment Cabaneș, Caransebeș (Rumunjska)
Rimski amfiteatri u Daciji
- 10,20 • **Miroslav GLAVIČIĆ, Željko MILETIĆ, Joško ZANINOVIĆ**, Sveučilište u Zadru, Odsjek za arheologiju, Zadar (Hrvatska)
Arhitektura amfiteatra u Burnumu
- 10,40 • **Marin BUOVAC**, Zadar (Hrvatska)
Rimski amfiteatri na prostoru istočnog Jadrana

- 11,00 • **Vlatka VUKELIĆ, Dejan PERNJAK**, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, Zagreb (Hrvatska)
Igre u antičkoj Sisciji
- 11,20 • **Giuseppe CUSCITO**, Milje (Italija)
Igre i spektakli u promišljanju crkvenih otaca
- Rasprava
- 11,40 - S t a n k a
- 12,00 • Predstavljanje časopisa «*Histria antiqua*», sv. 212/2012 – «*Navigare necesse est. Od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*» (Svečana dvorana gradske palače grada Rovinja, Trg Matteotti 12) (G. Rosada, K. Džin, E. Marin, R. Matijašić, G. Radossi)
- **PETAK, 23. studenoga 2012. – poslije podne**
- 15,00 - Priopćenja (Rovinj, Centar za povijesna istraživanja – Centro di ricerche storiche, Trg Mateotti 13) (Predsjedništvo: M. Glavičić, N. Ferri)
- 15,00 • **Stefania PERGOLA, Marialetizia BUONFIGLIO**, Sovrintendenza Capitolina di Roma Capitale, Roma (Italija)
Domicijanov stadion i Circus Maximus: ludi ginnici i ludi circensi, promišljanja o njihovom odvijanju s obzirom na arhitektonske projekte dvaju zdanja
- 15,20 • **Aleksandra NIKOLOSKA**, Skopje (Makedonija)
Magna Mater na lavu iz Cirkusa Maximusa
- 15,40 • **Jasmina DAVIDOVIĆ**, Muzej Srema, Sremska Mitrovica (Srbija); **Nebojša CINGELI**, Split (Hrvatska)
Kasnocarski sirmijski cirkus
- 16,00 • **Franca MASELLI SCOTTI**, Trieste (Italija)
Akvileja, nove pretpostavke o cirkusu
- 16,20 • **Annalisa GIOVANNINI, Paola VENTURA**, Trieste (Italija)
Akvileja i njezin amfiteatar: priča o "skrivenom" odnosu
- 16,40 • **Francis TASSAUX**, Université de Bordeaux 3, F – 33405 Talence (Francuska)
Kakva vrsta spektakala se odvijala u kazalištima galo-rimskog tipa?
- 17,00 • †**Vesna GIRARDI JURKIĆ, Kristina DŽIN**, Međunarodni istraživački centar za arheologiju Instituta Ivo Pilar, Pula
Bilješke o kazalištu pars superior coloniae antičke Pule
- Rasprava
- 17,20 - S t a n k a
- 17,40 - Priopćenja (Rovinj, Centar za povijesna istraživanja – Centro di ricerche storiche, Trg Mateotti 13) (Predsjedništvo: J. Davidović, F. Tassaux)
- 18,00 • **Benedetta ADEMBRI, Filippo FANTINI**, Sovrintendenza per i Beni Archeologici del Lazio, Roma (Italija)
Kriteriji dimenzioniranja antičkih građevina korištenih za spektakle: primjer iz Hadrijanove vile
- 18,20 • **Vlasta BEGOVIĆ**, Institut za arheologiju, Zagreb (Hrvatska); **Ivančica SCHRUNK**, University of St. Thomas, St. Paul, Minnesota (USA)
Prostori za zabavu i uživanje na maritimnoj vili u uvali Verige na Brijunima
- 18,40 • **Elica MANEVA**, Skopje (Makedonija)
Srednjovjekovni teatar u Makedoniji. Neki primjeri kazališta na javnim trgovima
- R a s p r a v a
- 19,30 - Povratak autobusom u Pulu
- 20,00 - Večera organizatora

• **SUBOTA, 24. studenoga 2012. – prije podne**

- 9,00 - Priopćenja (Pula, Svečana dvorana «Tone Peruško» Sveučilišta Jurja Dobrile, Ivana Matetića Ronjgova 1) (Predsjedništvo: E. Pochmarski, M. Buzov)
- 9,00 • **Klara BURŠIĆ MATIJAŠIĆ**, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za humanističke znanosti, Odsjek za povijest, Pula (Hrvatska)
Tragovi igara u prapovijesti Istre
- 9,20 • **Sineva KUKOČ**, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar (Hrvatska)
Prizori igara u protopovijesti na Jadranu
- 9,40 • **Zlatko ĐUKIĆ**, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet u Osijek (Hrvatska)
Značaj atletske igre u Olimpiji za stari vijek
- 10,00 • **Erwin POCHMARSKI**, Universität Graz, Institut für Archäologie, Graz (Austrija)
Hipodrom u Olimpiji i njegov aphasis
- 10,20 • **Anton KOŽELJ; Manuela WURCH KOŽELJ**, École Française d'Athènes, Atenas (Grčka)
Nekoliko igara s agore u Thasosu
- 10,40 • **Maria Teresa LACHIN**, Università di Studi di Padova, Dipartimento di Archeologia, Padova (Italija)
Ludite securi: igraće ploče i figurice iz Tyane u Kapadokiji
- 11,00 • **Katarina BOTIĆ**, Institut za arheologiju, Zagreb (Hrvatska)
Dječje igračke i minijature posude sopotske kulture s lokaliteta Krčavina – NoviPerkovci
- 11,20 • **Eva Katarina GLAZER**, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, Zagreb;
Danijel ŠTRUKLEC, Ivanićgrad (Hrvatska)
Igre na ploči kao odraz drevnih bliskoistočnih društava
- 11,40 - R a s p r a v a
- 12,00 - Završna riječ i zatvaranje Međunarodnog arheološkog savjetovanja
- 15,00 - Razgledavanje kulturno-povijesnih spomenika grada Pule

OPĆE OBAVLJESTI

1. Aktivni sudionici savjetovanja, s obzirom na precizan program Savjetovanja, mole se da iznošenje svojih priopćenja **ograniče na 20 minuta**. Mole se aktivni sudionici savjetovanja da se strogo pridržavaju ograničenja. Diskusija se ograničeva po priopćenju na 3 minute.

2. **Službeni jezici** Međunarodnog arheološkog savjetovanja jesu hrvatski, talijanski i engleski jezik. U konzultaciji s organizatorom sudionici savjetovanja mogu koristiti francuski i njemački jezik.

3. **Kotizacija za sve sudionike** Savjetovanja iznosi **900,00 kuna** ili **120,00 eura** (organizacija savjetovanja, troškovi posebnog prijevoza, program i knjiga sažetaka Savjetovanja na dva jezika – Materijali 24, časopis “*Histria Antiqua*” sv. 21/2012. i druge publikacije, popratni program, domijenci). **Jednodnevna kotizacija za sudionike** Savjetovanja iznosi **450,00 kuna** ili **60,00 eura** (program i knjiga sažetaka Savjetovanja na dva jezika – Materijali 24). Kunska uplata vrši se na bankovni račun suorganizatora broj: **250009-1101047548 Hypo-Alpe-Adria Bank d.d. Pula** (Društvo za povijest i kulturni razvitak Istre, Pula) ili u gotovini prilikom dolaska na Savjetovanje.

4. **Članak pripremljen za tisak** u smislu uputa uredništva, na jeziku kojeg izabere autor (s dvije kopije pisanog teksta), opsega do 15 tipkanih stranica i 8 ilustracija (nacrti i fotografija), **uz obavezne dvije recenzije**, objavljuje se u časopisu “*Histria antiqua*” u roku od godine dana. Članci moraju uz rukopis biti dostavljeni i na CD-u ili DVD-u u Word 6.0 u text ili rtf formatu. Rok predaje članaka za tisak prema uredničkim uputama: **najkasnije 30. svibnja 2013. godine.**

5. **Sudionici savjetovanja mogu rezervirati smještaj u hotelu «Rivijera» u Puli**, Rovinjska 1. Recepcija: ++385(52)211-166; fax ++385(52)529-401; e-mail: afaraguna@arenaturist.hr (Cijena: 1/2 - 27,00 EUR; 1/1 – 37,00 EUR)

6. **Tajništvo:** Centar za arheološka istraživanja - Međunarodni istraživački centar za arheologiju Instituta Ivo Pilar, HR-52102 Pula, p. box 554, E-mail: kristina.dzin@pu.t-com.hr; mob.: ++385(0)98.219.444; fax++385(052)543-934.

Pula, listopad 2012.

✂-----

PRIJAVA ZA SAVJETOVANJE “Javne i privatne igre ...”, Pula, 2012.

Ime i prezime _____

Ustanova _____

Adresa _____

Tel. _____ Fax _____ E-mail _____

(Mjesto i datum)

(Potpis)

